

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ПОЛСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Република Полска за поттикнување и заемна заштита на инвестициите,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 2 април 1997 година.

Број 08-1142/1
2 април 1997 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
ПОЛСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ**

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Република Полска за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, склучен во Скопје на 28 ноември 1996 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, полски и на англиски јазик гласи:

Д О Г О В О Р
меѓу
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА
И
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ПОЛСКА
за поттикнување и заемна заштита на
инвестициите

Македонската Влада и Владата на Република Полска, во натамошниот текст: Договорни страни, со желба за поттикнување на меѓусебната стопанска соработка во заеднички интерес, со цел за создавање и одржување поповолни услови за инвестирање на инвеститори од едната Договорна страна на територијата на другата, имајќи ја предвид потребата за поттикнување и заштита на странските инвестирања со цел за стопански развој на договорните страни, се договорија за следното:

Член 1

Дефиниции

За целите на овој Договор

1) Изразот "инвестиција" се однесува на било кој имот што го инвестирал инвеститорот на едната Договорна страна, под услов инвестирањето да е извршено според законите и прописите на другата Договорна страна, вклучувајќи:

- а) подвижен и недвижен имот, гаранции и стварни права како што се: право на службеност, хипотека и други права согласно закон;
- б) акции, удели или било кој друг облик на учество;
- в) побарувања кои гласат на пари или други услуги кои имаат стопанска вредност;
- г) авторски права, заштитни знаци, патенти и други права од интелектуалната и индустриската сопственост, know-how и good will;

д) било кое право од финансиска природа кое произлегува од закон или спогодба, како што е право на концесија издадено во согласност со важечките одредби, со кое се уредува вршењето на работите, вклучувајќи истражување, обработка, добивање и експлоатација на природните извори.

2. Изразот "инвеститор" значи било кое физичко или правно лице на едната Договорна страна кое инвестирало, инвестира или ќе инвестира на територијата на другата Договорна страна.

а) Изразот "физичко лице" значи во односот на двете договорни страни било кое физичко лице кое има државјанство на државата договорничка на овој договор.

б) Изразот "правно лице" значи во односот на двете Договорни страни правно лице вклучувајќи претпријатија, компании, корпорации, деловни здруженија или други организации кои се основани или на друг начин се организирани согласно со законодавството на една од Договорните страни и имаат свое седиште на територијата на таа Договорна страна.

3. Изразот "приход" значи пари кои се остваруваат од инвестициите, а особено профит, камати, дивиденди, надоместоци за авторски права и разни други надоместоци, вклучувајќи го и повторно инвестираниот капитал и капиталната добивка.

4. Изразот "територија" ја подразбира територијата на државите на Договорните страни од овој Договор, кој го опфаќа копнениот, водниот и воздушниот простор над кој секоја од државите на Договорните страни од овој Договор врши јурисдикција или суверени права согласно со сопственото внатрешно законодавство и со меѓународното право.

5. Било каква промена во формата на инвестираните средства не влијае на нејзиниот карактер како инвестиција

Член 2

Поттикнување и одобрување на инвестиции

1. Секоја Договорна страна на својата територија ќе ги поттикнува инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна и ќе ги одобрува таквите инвестиции согласно со своето важечко законодавство.

2. Кога Договорната страна ќе го дозволи инвестирањето на својата територија, согласно со своите закони и прописи, ќе ги издаде потребните одобренія во врска со таквото инвестирање со поткрепа на лиценцни спогодби и договори за техничка, трговска или административна соработка. Секоја Договорна страна, по потреба, ќе настојува да издаде потребни одобренія во врска со работата на советници или други квалификувани лица со странско државјанство.

Заштита и третман на инвестициите

1. Секоја Договорна страна ќе обезбеди целосна заштита и сигурност во рамките на својата територија на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна извршени во согласност со нејзините закони и прописи и нема со неоправдани и неправични мерки да влијае на управувањето, одржувањето, употребата, користењето, проширувањето, продажбата и, во краен случај, на укинувањето на таквото инвестирање.

2. Секоја Договорна страна ќе обезбеди правичен и непристрасен третман на инвестицијата на инвеститорот од другата Договорна страна во рамките на својата територија. Овој третман не смее да биде понеповолен од третманот кој секоја Договорна страна го дава на својот сопствен инвеститор или на инвеститор од трета држава.

3. Третманот од став 1 и 2 на овој член нема да се применува на привилегии кои ги дава секоја од Договорните страни на инвеститорите на трети држави врз основа на нивното членство или здружување на слободниот пазар, царинска унија, заеднички пазар, или врз основа на постојни или идни спогодби кои се однесуваат на одбегнување на двојно оданочување или спогодба која се однесува на други даночни прашања, а во случајот со македонската страна и нејзините односи воспоставени врз основа на економската соработка со поранешните југословенски републики.

Член 4

Експропријација и надоместок

1. Ниедна Договорна страна не може да преземе мерки на експропријација, национализација или други мерки од исто или слично значење спрема инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна (во натамошниот текст: експропријација), освен во случај тие мерки да се преземени во јавен интерес, на правична основа, по законска постапка и ако е предвиден соодветен надоместок за експроприраната сопственост.

Надоместокот мора да одговара на пазарната вредност на експроприраното вложување непосредно пред да е извршена експропријацијата, односно пред таа да стане општо познат факт. Надоместокот за штетата ги содржи и каматите, пресметани на годишна LIBOR основа од денот на национализацијата или експропријацијата до денот на исплатата.

2. Износот на надоместокот ќе се одреди во конвертибилна и слободно трансферибилна валута и ќе биде исплатен без одлагање на овластено лице, без оглед на неговото живеалиште односно престојување.

Исплатата на надоместокот мора да се изврши без одлагање, што подразбира временски период кој по редовен тек на работите е потребен да се изврши преносот на средствата.

Наведениот временски период почнува да тече од денот на поставувањето на барањето за надоместок и не смее да го надмине рокот од три месеци.

3. Инвеститорите на едната Договорна страна кои трпат штета во инвестициите на територијата на другата Договорна страна, заради војна или други вооружени судири, состојба на државна загрозеност, побуна, востание или немири, имаат право на надоместок на штета во вид на обештетување, компензација или друг вид на надоместок, според условите кои не можат да бидат понеповолни од оние кои се признаваат на сопствените инвеститори односно на инвеститорите од трети држави.

Исплатата на наведените надоместоци ќе се изврши без одлагање, штом тоа е можно, во конвертибилна и слободно трансферибилна валута.

Член 5

Пренос

1. Секоја Договорна страна на чија територија е извршено инвестирање на инвеститори од другата Договорна страна, ќе им дозволи слободен пренос на средствата во врска со инвестициите, а особено на:

- а) влогот и дополнителните суми на пари потребни за одржување и проширување на инвестициите;
- б) заработката, добивката, камати, дивиденди и други тековни приходи;
- в) износите за враќање на кредити, вклучувајќи и камати, според важечки и документиран договор кој е во непосредна врска со одреденото инвестирање;
- г) надоместоци за авторски права (ROYALTIES) и провизии;
- д) приходите од целосна или делумна продажба или укинување на инвестицијата;
- ѓ) надоместоците од членот 4 на овој договор;
- е) заработките на државјаните на едната Договорна страна на кои им е дозволена работа во рамките на инвестициите на територијата на другата Договорна страна.

2. Преносите мора да бидат извршени и пресметани без одлагање, во конвертибилна валута според редовниот курс на денот на преносот, во согласност со постапката која ја пропишала договорната страна на чија територија инвестирањето е извршено, под услов да се намирани сите финансиски обврски спрема таа Договорна страна.

3. Договорните страни се согласни дека условите за извршување на преносот од ставот 1 и 2 на овој член не смеат да бидат понеповолни од условите договорени за пренос кои произлегуваат од ивнестициите на било која трета држава.

Член 6

Суброгација

1. Ако едната Договорна страна или некоја агенција изврши плаќање на било кои од нејзините инвеститори под гаранција или осигурување во согласност со договорот за инвестирање, другата Договорна страна ќе го признае таквиот пренос на права (суброгација) во корист на Договорната страна или агенција во поглед на сите права на претходниот инвеститор.

Договорната страна или агенција на која по пат на суброгација, се пренесени правата на инвеститор, има право на истите права како и инвеститорот, и за да ги оствари, мора да ги преземе и извршува сите обврски кои за него од таа осигурана инвестиција произлегуваат.

2. Во случај на суброгација од став 1 на овој член инвеститорот не е овластен за подигање тужба, ако за тоа посебно не го овласти Договорната страна или агенција на Договорната страна која ги презела правата од договорот.

Член 7

Решавање на спорови помеѓу едната договорна страна и инвеститорите на другата договорна страна

1. Во случај на спор помеѓу едната Договорна страна и инвеститорот на другата Договорна страна инвеститорот е должен, со детални податоци писмено да ја извести другата Договорна страна за постоењето на таквиот спор. Било кој спор меѓу едната Договорна страна и инвеститорот од другата Договорна страна, би требало да се решава спогодбено.

2. Во случај кога спорот не може да се реши спогодбено, во рок од шест месеци од денот на писмениот поднесок со кој е известена Договорната страна, според своја проценка, засегнатиот инвеститор, за спорните прашања, може да предложи, спорот да се решава:

- пред судот на Договорната страна на чија територија инвестицијата е извршена;
- пред "ад хок" арбитражен суд, согласно арбитражните правила на Комисијата за меѓународно трговско право на ООН (UNCITRAL);
- пред Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID), согласно Конвенцијата за решавање на инвестициони

спорови меѓу држави и државјани на други држави, отворена за потпишување на 18.03.1965 год. во Вашингтон Д.Ц., во случај двете Договорни страни да ја потпишале таа Конвенција.

3. Во случај на поведување спор пред надлежен орган на Договорната страна или пред меѓународна арбитража, изборот за една од двете постапки е дефинитивен.

4. Арбитражната одлука односно пресудата ќе се донесе врз основа на:

- одредбите на овој Договор;
- националното право на Договорната страна на чија територија инвестицијата е извршена, вклучувајќи ги и правилата на судир на законите;
- правилата и општо прифатените начела на меѓународното право.

5. Арбитражната одлука односно пресуда е конечна и задолжителна за двете страни во спорот. Секоја Договорна страна е должна да ја изврши арбитражната одлука според прописите на националното право.

Член 8

Решавање на спорови меѓу договорните страни

1. Споровите меѓу Договорните страни кои се однесуваат на толкувањата и примената на одредбите на овој Договор, ќе се решаваат со консултации и преговори по дипломатски пат.

2. Доколку Договорните страни не можат да постигнат спогодба за спорните прашања во рок од шест месеци од датумот кога едната Договорна страна писмено ја извести другата Договорна страна за спорот, врз основа на барање од било која Договорна страна, за тие прашања ќе одлучува арбитражен суд составен од три члена.

Секоја Договорна страна ќе именува по еден арбитер, а така именуваните арбитри ќе именуваат претседател кој мора да биде државјанин на трета држава која одржува дипломатски односи со двете Договорни страни.

3. Ако едната Договорна страна не именува арбитер, ниту се јавува на повикот на другата Договорна страна тоа да го стори во рок од два месеци од денот на повикот, арбитер ќе именува претседателот на Меѓународниот суд на правдата на барање на Договорната страна која поставила арбитер.

4. Ако именуваните арбитри не може да се согласат за избор на претседател во рок од два месеци од нивното именување, на барање на било

која договорна страна ќе го именува претседателот на Меѓународниот суд на правдата.

5. Ако во случаите од ставот 3 и 4 на овој член, претседателот на Меѓународниот суд на правдата е спречен во вршењето на својата функција или ако е државјанин на една од Договорните страни, претседателот ќе го именува потпретседателот, а во случаите на негова спреченост или припадност на една од Договорните страни, претседателот ќе го именува најстариот судија на Судот кој не е државјанин ниту на една од Договорните страни.

6. Арбитражниот суд, согласно другите одредби на Договорните страни, ќе ја одреди постапката и ќе донесе одлука со мнозинство на гласови.

7. Одлуката на арбитражниот суд е конечна и задолжителна за двете страни.

8. Секоја Договорна страна ги поднесува своите трошоци во врска со учествувањето и застапувањето во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и останатите трошоци ќе ги поднесат на еднакви делови Договорните страни. Судот може да одлучи поголем дел од трошоците да ги поднесе едната Договорна страна и оваа одлука ќе биде обврзувачка за двете Договорни страни.

Член 9

Поповолно право

Ако домашното право на било која Договорна страна обврски по меѓународното позитивно право или обврски кои произлегуваат од подоцна извршени дополнувања на овој Договор склучени помеѓу Договорните страни содржат општи или посебни одредби кои за инвеститорите на Договорните страни одредуваат примена на поповолни услови од оние пропишани со овој Договор ќе се применуваат поповолните одредби во онаа мерка во која се поповолни од одредбите на овој Договор.

Член 10

Преговори и размена на информации

На барање од едната Договорна страна, другата Договорна страна веднаш ќе пристапи кон преговори за толкување и примена на овој Договор.

На барање од едната Договорна страна, другата Договорна страна е должна да ги пружи потребните информации за законите, прописите, одлуките, административната пракса, постапка или политика чија примена влијае на инвестициите на кои се однесува овој Договор.

Член 11

Примена

Овој Договор ќе се применува на инвестициите на територијата на Договорната страна направени, согласно со законите и прописите на инвеститорите на другата Договорна страна, од денот на влегувањето во сила на овој Договор.

Член 12

Влегување во сила

Овој Договор влегува во сила со денот на примањето на последното известување на едната Договорна страна од другата Договорна страна за исполнување на сите услови за влегување во сила на овој Договор предвидени со законодавството.

Член 13

Траење и престанок на договорот

1. Овој Договор останува во сила за период од десет (10) години од денот на неговото влегување во сила и автоматски се продолжува за период или периоди од наредни десет години, ако ниту една од Договорните страни со писмено известување, не го откаже, најдоцна една година пред истекнувањето на неговата важност.

Известувањето за откажување на Договорот влегува во сила и Договорот се смета за откажан по истекот на една година од денот кога другата Договорна страна го примила известувањето за откажување на Договорот.

2. На инвестициите извршени пред настапувањето на откажувањето на Договорот, одредбите од овој Договор ќе се применуваат за период од десет години од денот на престанувањето на овој Договор.

Овој Договор е составен во Скопје на 28 ноември 1996 година, во два истоветни примерока, секој на македонски, полски и англиски јазик.

Во случај на несогласување, меродавен е англискиот текст на Договорот.

ЗА МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА

**ЗА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
ПОЛСКА**

Министер за надворешни работи
д-р Љубомир Фрчковски, с.р.

Министер за надворешни работи
Дариуш Росати, с.р.

U M O W A

M I Ę D Z Y

R Z Ą D E M M A C E D O Ń S K I M

A

R Z Ą D E M R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

W S P R A W I E P O P I E R A N I A

I W Z A J E M N E J O C H R O N Y I N W E S T Y C J I

P R E A M B U Ł A

Rząd Macedoński i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej (zwane dalej "Umawiającymi się Stronami"),

dażąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej wzajemnie korzystnej dla obu Państw,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając potrzebę popierania i ochrony inwestycji zagranicznych w celu przyczyniania się do rozkwitu gospodarczego obydwu Umawiających się Stron,

uzgodniły, co następuje:

ARTYKUŁ 1

DEFINICJE

W rozumieniu niniejszej Umowy:

1. Określenie "inwestycja" oznacza wszelkie mienie, zainwestowane przez inwestora jednej Umawiającej się Strony zgodnie z ustawodawstwem i przepisami drugiej Umawiającej się Strony i obejmuje:

- a) własność ruchomości i nieruchomości, gwarancje i prawa majątkowe, takie jak służebność, hipoteka i inne ustawowe prawa;
- b) akcje, udziały lub wszelkie inne rodzaje udziału w spółkach;
- c) wierzytelności pieniężne lub prawa do innych świadczeń, mających wartość ekonomiczną;
- d) prawa autorskie, znaki handlowe, patenty lub inne prawa własności intelektualnej lub przemysłowej, know-how i goodwill,
- e) wszelkie prawa o charakterze finansowym, przyznane na mocy prawa lub umowy, takie jak koncesje nadane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie prowadzenia takiej działalności, jak poszukiwanie, obróbka, wydobywanie i eksploatacja zasobów naturalnych.

2. Określenie "inwestor" oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną jednej Umawiającej się Strony, która zainwestowała lub zamierza inwestować na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

- a) określenie "osoba fizyczna" oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron, osobę, będącą obywatelem jednej z Umawiających się Stron, która jest stroną niniejszej Umowy;
- b) określenie "osoba prawna" oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron wszelkie osoby prawne, przedsiębiorstwa

spółki, korporacje, stowarzyszenia handlowe lub organizacje utworzone lub zorganizowane zgodnie z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony, mające siedzibę na terytorium tej Umawiającej się Strony.

3. Określenie "przychody" oznacza kwoty pieniężne uzyskane z inwestycji, a w szczególności zyski, odsetki, dywidendy, należności licencyjne, honoraria, w tym zyski reinwestowane oraz zyski ze sprzedaży majątku.

4. Określenie "terytorium" oznacza terytorium Umawiających się Państw-Stron niniejszej Umowy, obejmujące obszar lądowy, wodny i przestrzeń powietrzną, nad którymi każde z odnośnych Państw-Stron niniejszej Umowy sprawuje jurysdykcję lub suwerenne prawa zgodnie z własnym wewnętrznym ustawodawstwem i prawem międzynarodowym.

5. Zmiana formy inwestycji dopuszczonej zgodnie z ustawodawstwem i przepisami Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji.

ARTYKUŁ 2

POPIERANIE I DOPUSZCZANIE INWESTYCJI

1. Każda z Umawiających się Stron będzie popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i przepisami.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dopuściła inwestycję na swoje terytorium, wówczas ta Strona przyzna zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami niezbędne zezwolenia związane z taką inwestycją i z wykonaniem umów licencyjnych i umów o pomocy technicznej, handlowej i menedżerskiej. Każda z Umawiających się Stron będzie w razie potrzeby dokładać wszelkich starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń na działalność doradców i innych wykwalifikowanych osób posiadających obywatelstwo zagraniczne.

ARTYKUŁ 3

OCHRONA I TRAKTOWANIE INWESTYCJI

1. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminujący prawa inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i w razie potrzeby, likwidacji takich inwestycji.

2. Każda z Umawiających się Stron zapewni na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji inwestorów drugiej Umawiającej

się Strony. Traktowanie to nie będzie mniej korzystne niż przyznane przez każdą Umawiającą się Stronę inwestycjom dokonanyom przez jej własnych inwestorów lub przez inwestorów jakiegokolwiek trzeciego państwa.

3. Traktowanie, o którym mowa w ustępach 1 i 2 tego artykułu nie będzie miało zastosowania do przywilejów, jakie którakolwiek z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na jej członkostwo lub przynależność do strefy wolnego handlu, unii celnej, wspólnego rynku lub jakiegokolwiek istniejącej lub przyszłej konwencji w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub innych spraw podatkowych, a w przypadku Rządu Macedońskiego z uwagi na jego ustalone stosunki współpracy gospodarczej z byłymi republikami jugosłowiańskimi.

ARTYKUŁ 4

WYWŁASZCZENIE I ODSZKODOWANIE

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wywłaszczeniowych, nacjonalizacyjnych lub innych działań o takim samym charakterze lub równoważnym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostaną podjęte w interesie publicznym i nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego i będą podjęte zgodnie z właściwą procedurą prawną oraz za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji ustalonej według stanu przed wywłaszczeniem lub zanim decyzja o wywłaszczeniu stała się publicznie wiadoma. Odszkodowanie będzie obejmować odsetki do czasu spłaty obliczone na bazie LIBOR, obejmujące okres od daty nacjonalizacji do daty całkowitej spłaty.

2. Kwota odszkodowania zostanie uregulowana w walucie wymiennej i będzie wypłacona bez zbędnej zwłoki osobie uprawnionej bez względu na jej miejsce pobytu lub zamieszkania. Transfer "bez zbędnej zwłoki" uważany będzie wówczas, jeżeli będzie dokonany w przeciągu czasu wymaganego normalnie dla wypełnienia formalności związanych z transferem. Okres ten zacznie biec w dniu, w którym został złożony wniosek i nie może przekroczyć 3 miesięcy.

3. Inwestorzy jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosą straty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z powodu wojny lub jakiegokolwiek innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego, rewolty, powstania lub zamieszek, będą traktowani przez tę drugą Umawiającą się Stronę w zakresie przywrócenia, odszkodowania, kompensacji lub innego wynagrodzenia nie mniej korzystnie niż własni inwestorzy lub inwestorzy jakiegokolwiek państwa trzeciego. Należne z tego tytułu płatności będą w miarę możliwości podlegały transferowi bez zbędnej zwłoki w walucie wymiennej.

ARTYKUŁ 5

TRANSFER

1. Każda z Umawiających się Stron, na terytorium której dokonane zostały inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, przyzna tym inwestorom swobodny transfer płatności związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:

- a) kapitału i kwot dodatkowych, niezbędnych do utrzymania i rozszerzenia inwestycji;
- b) zysków, odsetek, dywidend i innych bieżących dochodów;
- c) kwot na spłatę pożyczek z odsetkami prawidłowo zaciągniętych i udokumentowanych i związanych bezpośrednio z konkretną inwestycją;
- d) należności licencyjnych i honorariów;
- e) wpływów z całkowitej lub częściowej sprzedaży lub likwidacji inwestycji;
- f) odszkodowań przewidzianych w artykule 4;
- g) zarobków obywateli jednej Umawiającej się Strony, którzy uzyskają zezwolenie na pracę w związku z inwestycją dokonaną na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Transfery będą dokonywane bez zbędnej zwłoki w walucie wymiennej według kursu stosowanego w dniu transferu i zgodnie z procedurą ustaloną przez Umawiającą się Stronę, na której terytorium inwestycja została dokonana, z zastrzeżeniem wypełnienia wszelkich zobowiązań finansowych wobec danej Umawiającej się Strony.

3. Umawiające się Strony zobowiązują się przyznać transferom, o których mowa w ustępach 1 i 2 tego artykułu, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane transferom pochodzącym z inwestycji dokonanych przez inwestorów któregośkolwiek państwa trzeciego.

ARTYKUŁ 6

SUBROGACJA

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna ważność przejęcia przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję wszelkich praw lub roszczeń przysługujących inwestorowi.

Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja, która przejęła prawa inwestora jest uprawniona do takich samych praw jakie posiada inwestor i do dochodzenia takich praw w takim samym zakresie, z zastrzeżeniem wypełnienia zobowiązań inwestora związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.

2. W przypadku subrogacji określonej w ustępie 1 tego artykułu inwestor nie będzie wysuwał roszczeń jeżeli nie będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jej agencję.

ARTYKUŁ 7

ROZSTRZYGANIE SPORÓW MIĘDZY UMAWIAJĄCĄ SIĘ STRONĄ A INWESTOREM DRUGIEJ UMAWIAJĄCEJ SIĘ STRONY

1. Spory między jedną z Umawiających się Stron a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będą notyfikowane pisemnie przez inwestora Umawiającej się Stronie przyjmującej inwestycje z podaniem szczegółowej informacji. Wszelki spór powinien być załatwiony w miarę możliwości w drodze polubownej.

2. Jeżeli spór nie będzie mógł być rozstrzygnięty polubownie w ciągu sześciu miesięcy od daty pisemnej notyfikacji, którą druga Umawiająca Strona została poinformowana o przedmiocie sporu, wówczas zainteresowany inwestor może zaproponować według własnego wyboru, aby spór został przedłożony:

- właściwemu sądowi Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana;

- trybunałowi arbitrażowemu ad hoc, utworzonemu zgodnie z Regulaminem Procedury Arbitrażowej Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego; (U.N.C.I.T.R.A.L.)

- Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych (ICSID) utworzonemu na mocy "Konwencji w sprawie rozstrzygania sporów inwestycyjnych między Państwami a obywatelami państw drugich" wyłożonej do podpisu dnia 18.03.1965 roku, w przypadku gdy obie Umawiające się Strony staną się sygnatariuszami tej Konwencji.

3. Jeżeli spór zostanie przedłożony właściwemu sądowi Umawiającej się Strony lub trybunałowi arbitrażowemu, to wybór jednej lub drugiej drogi postępowania będzie ostateczny.

4. Wyrok arbitrażowy będzie się opierał na:

- postanowieniach niniejszej Umowy,
- prawie krajowym Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, włącznie z normami kolizyjnymi,
- normach i powszechnie przyjętych zasadach prawa międzynarodowego.

5. Orzeczenia arbitrażowe będą ostateczne i wiążące dla obu stron sporu. Każda Umawiająca się Strona zobowiązuje się do wykonania orzeczenia zgodnie z jej prawem krajowym.

ARTYKUŁ 8

SPORY MIĘDZY UMAWIAJĄCYMI SIĘ STRONAMI

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej Umowy będą rozstrzygane w miarę możliwości w drodze konsultacji i rokowań dyplomatycznych.

2. Jeżeli Umawiające się Strony nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu sześciu miesięcy od powstania między nimi sporu, to taki spór będzie przedłożony na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony trybunałowi arbitrażowemu utworzonemu w następujący sposób: każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra a ci dwaj arbitrzy wybiorą przewodniczącego trybunału, który będzie obywatelem państwa trzeciego utrzymującego stosunki dyplomatyczne z obydwoma Umawiającymi się Stronami.

3. Jeżeli jedną z Umawiających się Stron nie wyznaczy jej arbitra i nie podejmie na wniosek drugiej Umawiającej się Strony działań w celu dokonania takiej nominacji w ciągu dwóch miesięcy, to arbiter będzie mianowany na wniosek drugiej Strony przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

4. Jeżeli obaj arbitrzy nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu dwóch miesięcy po ich mianowaniu odnośnie wyboru przewodniczącego trybunału wówczas będzie on mianowany na wniosek jednej z Umawiających się Stron przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

5. Jeżeli w przypadkach przewidzianych w ustępach 3 i 4 tego artykułu Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, wówczas wymaganej nominacji dokona Wiceprzewodniczący, a jeżeli Wiceprzewodniczący nie może spełnić tej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to wymaganej nominacji dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem żadnej z Umawiających się Stron.

6. Z uwzględnieniem innych postanowień między Umawiającymi się Stronami, Trybunał ustali własny tryb postępowania. Trybunał podejmie decyzje większością głosów.

7. Postanowienia trybunału są ostateczne i wiążące dla obydwu Umawiających się Stron.

8. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez nią arbitra oraz koszty swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym. Koszty przewodniczącego jak również inne koszty pokrywają w w równych częściach Umawiające się Strony. Trybunał może jednakże postanowić, że jedna ze stron poniesie wyższe wydatki i taka decyzja będzie wiążąca dla obydwu stron.

ARTYKUŁ 9

STOSOWANIE KORZYSTNIEJSZYCH NORM

Jeżeli prawd wewnętrzne Umawiającej się Strony lub istniejące albo przyszłe zobowiązania powstałe między Umawiającymi się Stronami zgodnie z prawem międzynarodowym zawierają dodatkowe regulacje, które ogólnie lub szczegółowo przewidują w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie bardziej korzystne od przewidzianego w niniejszej Umowie, wówczas takie regulacje w zakresie w jakim są korzystniejsze będą miały pierwszeństwo przed niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 10

KONSULTACJE I WYMIANA INFORMACJI

Na wniosek jednej Umawiającej się Strony, druga Umawiająca się Strona zgodzi się niezwłocznie na konsultacje w sprawie interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy. Na wniosek którejkolwiek Umawiającej się Strony dokonywać się będzie wymiany informacji o wpływie jaki mogą mieć ustawodawstwo, przepisy, decyzje, praktyki i procedura administracyjna lub polityka drugiej Umawiającej się Strony na inwestycje objęte niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 11

ZAKRES STOSOWANIA

Niniejsza Umowa ma zastosowanie do inwestycji dokonanych po dniu 1 stycznia 1990 roku na terytorium jednej Umawiającej się Strony zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony.

ARTYKUŁ 12

WEJŚCIE W ŻYCIE

Niniejsza Umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej, w której jedna Umawiająca się Strona poinformuje drugą Umawiającą się Stronę, że jej wewnętrzne wymogi prawne dla wejścia w życie niniejszej Umowy zostały spełnione.

ARTYKUŁ 13

CZAS OBOWIĄZYWANIA I WYPOWIEDZENIE

1. Niniejsza Umowa pozostanie w mocy przez dziesięć (10) lat i będzie pozostawać w mocy przez dalszy taki sam okres lub okresy, chyba że którakolwiek z Umawiających się Stron powiadomi drugą Umawiającą się Stronę na rok przed wygaśnięciem pierwotnego lub każdego następnego okresu o zamiarze wypowiedzenia Umowy. Nota o wypowiedzeniu niniejszej Umowy uprawomocnia się po roku od daty otrzymania jej przez drugą Umawiającą się.

2. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wejścia w życie wypowiedzenia niniejszej Umowy, postanowienia niniejszej Umowy pozostaną w mocy przez okres dziesięciu lat od daty wypowiedzenia niniejszej Umowy.

Sporządzono w ..... Skopje ..... dnia ..... 28.11. .... 1996 roku w dwóch egzemplarzach, w językach macedońskim, polskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności przy interpretacji tekst angielski będzie rozstrzygający.

Z upoważnienia
Rządu
Macedonskiego
Ljubomir Frčkovski

Z upoważnienia
Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej
Dariusz Rosati

**A G R E E M E N T
B E T W E E N
T H E M A C E D O N I A N G O V E R N M E N T
A N D
T H E G O V E R N M E N T O F T H E R E P U B L I C O F P O L A N D
C O N C E R N I N G
T H E E N C O U R A G E M E N T A N D R E C I P R O C A L
P R O T E C T I O N O F I N V E S T M E N T S**

THE MACEDONIAN GOVERNMENT AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND, hereinafter referred as the Contracting Parties, desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both States, intending to create and maintain favorable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, recognizing the need to promote and protect foreign investments with the aim to foster the economic prosperity of both Contracting Parties, have agreed as follows: